

Mål och betygskriterier

i

MUSIK

Karin Berggren, Karin Ljung, Lina Ryding
Blommensbergsskolan

Ämnets syfte och roll i utbildningen

Ur Lpo-94 (2000-07)

Musiken är djupt förankrad i människan och genomsyrar i rika och varierande former alla kulturer. Musik förenar och engagerar tanke och känsla på ett direkt och omedelbart sätt. Musik påverkar individen samtidigt på flera olika medvetandenivåer och utgör ett viktigt redskap för lärande, rekreation, bearbetning av medvetna och omedvetna intryck samt för gestaltning och förmedling av idéer och tankar. Utbildningen i musikämnet syftar till att ge varje elev lust och möjlighet att utveckla sin musikalitet och få uppleva att kunskaper i musik bottenar i, frigör och förstärker den egna identiteten både socialt, kognitivt och emotionellt. I dagens internationella ungdomskultur förenas musik och text, ofta i kombination med bild, till nya uttrycksformer som speglar och påverkar den växande individens livssyn. I musikämnet sätts denna musikerfarenhet in i ett nytt och bredare sammanhang. Detta ger fördjupad kompetens att analysera och värdera musikupplevelser, se ämnesövergripande samband och kulturella skillnader samt att själv bli aktiv i ämnet genom eget musicerande och skapande.

Musik är en del av kulturarvet. Musikämnet främjar en musikalisk allmänbildning och lägger en grund för delaktighet i skolans och samhällets kulturliv. Utbildningen syftar även till att ge ett historiskt perspektiv på musik och låta eleverna uppleva och förstå att musik är ett socialt och allmänskulturellt redskap som används på olika nivåer, alltifrån vardagligt bruksmusicerande till konstnärlig utövning. Musik är också ett gränsöverskridande språk som främjar förståelse och tolerans samt underlättar integration och samverkan i skola och samhälle.

Ämnets karaktär och uppbyggnad

Ur Lpo-94 (2000-07)

Vokalt och instrumentalt musicerande utgör ämnets kärna. Såväl det enskilda som det gemensamma musicerandet bygger upp kunskaper inom grundläggande begrepp som melodi, metrik och harmonik samt om sambanden mellan dessa. Lärandet i ämnet innebär att dessa begrepp tillämpas i musicerande och musikskapande. Koncentrerat lyssnande, regelbundet återkommande övning samt utveckling av hörförståelse är viktiga medel för den personliga kunskapsutvecklingen och musikupplevelsen.

Musicerande och musikskapande i grupp är ämnets centrala samarbetsform där organisation, ledning och bedömning övas. Där utvecklas även kreativitet och förmåga att se och förstå samband mellan detalj och helhet. Individuell kunskap utvecklas på detta sätt i interaktion med andra till nya ämnesspecifika kvaliteter och blir till fungerande delar av gemensamt musicerande. I såväl musicerande som skapande ges också successivt utrymme för utvecklingen av en mer personlig och estetisk medvetenhet hos eleverna. Det metriskt och tonalt korrekta skall, liksom i lyrik, kunna vika för ett friare, mer personligt uttryckssätt. Musiken har betydelse för personlighetsutveckling och lärande. Beröringspunkterna mellan musik och andra ämnen kan ge eleven möjlighet att välja sin egen personliga väg till musikkunskap. Musikämnet kan tjäna som konkret utgångspunkt och stöd för lärande i andra ämnen och för uppnående av skolans övergripande mål. Som stöd för elevens utveckling till självständig förståelse, kunskap och färdighet i ämnet ligger språkämnen nära till hands. Musik och språk bygger på ljudkommunikation och har många beståndsdelar gemensamma. Musik har också nära släktskap med matematik genom att många av ämnets begrepp är matematiskt definierade, alltifrån taktart och rytm till tonart och ackord.

Utvecklingen av IT erbjuder nya möjligheter till lärande, kommunikation, musicerande och skapande och har förändrat ämnets förutsättningar. Det innebär att även elever utan färdighet på instrument självständigt kan arbeta med musik, såväl genom eget komponerande som för att lära sig olika delar av ämnet.

Musikens gränsöverskridande karaktär kan ge eleverna möjligheter att samverka i gemensamt musicerande oberoende av etnisk och kulturell bakgrund och gör ämnet till ett socialt viktigt instrument i skolan. Även i detta avseende ger IT förändrade förutsättningar för samarbete och global musikkommunikation över nätverk.

Bedömning i ämnet musik

Bedömningens inriktning

Ur Lpo-94 (2000-07)

Elevens musikkunskaper utvecklas i växelverkan mellan aktivt musicerande och skapande och kontinuerlig tillämpning av ämnets grundläggande begrepp inom dessa aktiviteter. Bedömningen avser därför dels denna kunskap som helhet och dels de olika aspekterna av den.

I musicerande bedöms både den enskilda prestationen och elevens förmåga till samspel och interaktion med andra i musicerandet. Bedömning av elevens skapande i ämnet avser förmågan att använda sig av musik som personligt uttrycksmedel – individuellt och tillsammans med andra. Vidare skall elevens förmåga att analysera, värdera och ta ansvar för eget musicerande och skapande ligga till grund för bedömningen.

Blommensbergsskolans musiklärares tankar kring musikämnet

Musikvanan från tex familj, skola, musikskola, kyrka, replokal, TV och radio präglar förkunskaperna i ämnet musik. Bakgrunden kan variera mycket från elev till elev.

Utifrån förutsättningarna utvecklas man på olika sätt, men alla ska delta i all undervisning, lyssna och prova på. Arbetstempot bör vara så högt att man hinner lära sig grunderna på bruksinstrumenten. Eleven skall utnyttja lektionstiden på bästa sätt. Viktigt är att vara öppen för nya sätt att spela och annan sorts musik än den man lyssnar på hemma.

Vid ensemblespel är det viktigt att hjälpa andra för att nå ett bra resultat gemensamt och att kunna starta grupparbeten med utgångspunkt från materialet. Eleven skall också göra det till en vana att snabbt komma igång med arbetsuppgifter. Varje elev skall respektera andras förkunskaper och förutsättningar i ämnet.

Mål att sträva mot

Ur Lpo-94 (2000-07)

Skolan skall i sin undervisning i musik sträva efter att eleven

- utvecklar kunskaper på instrument och i sång som en grund för musicerande enskilt och i grupp och för fortsatt självständig vidareutveckling i musik,
- utvecklar tillit till den egna sångförmågan och blir medveten om dess utvecklingsmöjligheter och sociala betydelse,
- utvecklar förmåga att själv skapa musik för att kommunicera tankar och idéer,
- utvecklar förmåga till medvetet lyssnande som en väg till musikupplevelse och fördjupad kunskap,
- använder sina musikkunskaper i gemensamt musicerande och därigenom utvecklar ansvar och samarbetsförmåga,
- blir förtrogen med musikens form, struktur, skriftspråk och uttrycksmedel samt dess funktioner och villkor i olika miljöer, kulturer och epoker,
- utvecklar sitt musicerande och lyssnande till att omfatta musik inom olika epoker och genrer, sin förmåga att kritiskt granska och värdera musik samt sin förståelse och respekt för andra människors musikpreferenser,
- blir förtrogen med musikens beröringspunkter med andra kunskapsområden och utvecklar förmåga att kombinera musik med andra gestaltungsformer som bild, text, drama, dans och rörelse,
- utvecklar sin förmåga att använda IT som ett stöd både för lärande och musicerande samt som redskap för skapande i olika former.

Mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av det nionde skolåret

Ur Lpo-94 (2000-07)

Eleven skall

- kunna använda sin röst i unison och flerstämmig sång,
- kunna delta i gruppmusicerande med melodi-, rytm- och ackordspel samt kunna reflektera över och bedöma utförandet,
- kunna använda musik, text och andra uttrycksformer i skapande och improvisation för att gestalta tankar och idéer,
- kunna tillämpa centrala ämnesbegrepp i eget musicerande, musikskapande och musiklyssnande,
- ha kunskaper om musikens uttrycksformer, funktioner och traditioner i olika kulturer samt kunna reflektera kring dessa utifrån musiken i dagens svenska samhälle,
- vara medveten om olika ljud- och musikmiljöers påverkan på människan och vikten av hörselvård.

GODKÄND

År 9

Eleven skall

- kunna använda sin röst i unison och flerstämmig sång.
- kunna delta i gruppmusicerande med melodi-, rytm- och ackordsspel samt kunna reflektera över och bedöma utförandet.
- kunna använda musik, text och andra uttrycksformer i skapande och improvisation för att gestalta tankar och idéer.
- kunna tillämpa centrala ämnesbegrepp i eget musicerande, musikskapande och musiklyssnande.
- ha kunskaper om musikens uttrycksformer, funktioner och traditioner i olika kulturer samt kunna reflektera kring dessa utifrån musiken i dagens svenska samhälle.
- Vara medveten om olika ljud och musikmiljöers påverkan på människan och vikten av hörselvård.

Detta kan innebära att

- eleven vågar prova nya musikstilar, tankesätt och arbetssätt.
- eleven deltar i ensemblespel på minst två av följande instrument:

<i>Sång;</i>	<i>sång i grupp.</i>
<i>Gitarr;</i>	<i>traditionella ackord och "powerackord".</i>
<i>Bas;</i>	<i>följa ackordanalys eller tabulatur.</i>
<i>Piano/Synth;</i>	<i>ackord, stämmor och melodier.</i>
<i>Trummor/Slagverk;</i>	<i>enkla komp så som rockkomp.</i>
- eleven kopplar musiken till de övriga skolämnena, tex vid temaarbeten.
- eleven känner till musikaliska begrepp som t.ex. paus, refräng och intro.
- eleven får kännedom om olika typer av musik från olika tidsperioder och länder och kan samtala om detta i grupp.
- eleven får kännedom om hur ljud påverkar hörseln och hur vi hanterar det i klassrummet.

VÄL GODKÄND

År 9

- Eleven deltar i sång och spel på melodi-, rytm- och ackordinstrument i olika former av gruppmusicerande. Eleven tar ansvar i gruppmusicerande och skapande genom att i enkla former planera och genomföra musikaliska aktiviteter.
- Eleven utvecklar egna idéer och prövar dessa i musikaliska former och uttryckssätt, förstår och använder sig av grundläggande begrepp och musikaliska symboler vid sång och spel och är förtrogen med en personlig repertoar.
- Eleven uppfattar väsentliga drag och sammanhang i musikens utveckling genom tiderna.

Detta kan innebära att

- *eleven klarar ensemblespel och håller sin stämna säkert på minst tre av följande instrument:*

<i>Sång;</i>	<i>sjunga ensam eller i mindre grupp.</i>
<i>Gitarr;</i>	<i>slagkomp och riff.</i>
<i>Bas;</i>	<i>olika komp och riff.</i>
<i>Piano/Synth;</i>	<i>olika komp och spel med båda händerna.</i>
<i>Trummor/Slagverk;</i>	<i>olika komp och stadigt tempo.</i>
- *eleven kommer med egna musikaliska idéer och kan uttrycka dessa vid ensemblespel.*
- *eleven förstår sammanhang i teori, ”musik & samhälle” och musicklära.*
- *eleven kan använda musik som redovisningsform vid temaarbete.*

MYCKET VÄL GODKÄND

År 9

- Eleven utför sång eller spel på något instrument på en nivå som fungerar både i grupp och som soloinslag.
- Eleven använder musik som ett personligt uttrycksmedel i eget skapande och gör estetiska överväganden.
- Eleven exemplifierar musikens olika uttryck och funktioner ur ett historiskt och globalt perspektiv och relaterar dessa till varandra.

Detta innebär att

- *elevens spel (på minst tre av följande instrument) har hög kvalitet, känsla och "sväng":*
 - Sång; sjunger solo med stor inlevelse.*
 - Gitarr; väljer själv passande kompmodell och spelar stilenligt.*
 - Bas; väljer själv passande kompmodell och spelar stilenligt.*
 - Piano/Synth; väljer själv passande kompmodell och spelar stilenligt.*
 - Trummor/Slagverk; väljer själv passande kompmodell med "fills" och spelar stilenligt.*
- *eleven visar ledaregenskaper och hjälper andra.*

Dessutom kan detta innebära att

- *eleven kan använda egna instrument i gruppspel, t ex fiol, flöjt eller trumpet.*
- *eleven deltar i föreställningar och sprider musiken till andra.*
- *eleven kan integrera musiken i de andra skolämnena med ett personligt uttryck vid temaredovisningar.*